

VÕRU VALLA TEATAJA

Nr 2 (102)

MAI 2014

Hind 0.35 €

uudised

Uued tänavanimed Võru vallas.

lk 2

elu

Käsitöönäitusel koos tuttavad tegijad ja uued meistrid. lk 3

inimene

Anni Võro: kogemusi ei pea kartma. lk 4

sport

Parksepa SK/Võru tuli taas Võrumaa korvpallimeistriks. lk 6

Kevad kutsub kodu korda tegema

Puiga küla talgupäevale 26. aprillil tuli aleviku elanike arvu arvestades küll vähe inimesi, aga plaanitud tööd said siiski tehtud: pargis, lasteaia juurde jääval teepervel ja bussipeatuse ümbruses päästeti haljas rohi kõdulehtede ja vanade okste vangist. Lisaks said Puiga põnnid uue liivakasti.

Kui Võru Valla Teataja talgupäeval Puiga vahel uitas, siis oli neid, kellele jõudu soovida küll. Miks kena päikesepaisteline päev aga rohkem puigalasi talgutele ei ole toonud, sellele ei osanud reha välgutavad noored naised Kaire ja Kerli vastata. „Mulle endale meeldib selline töö,” lausub Kaire. Ei pidanud ta mõjusaks ka õigusust, et rahvas tahab nii ilusat päeva otstarbekalt oma aias kasutada. „No ühe päeva võiks ikka loovutada,” ütles ta.

Natuke vanemad proud olid ametis lasteaia juures oleva teeperve rehitsemisega. Lindaga tuli jutuks, et ta on Puigal üsna uus elanik, aga on koha nii omaks võtnud, et heakord läheb talle korda küll. Tuligi selle kinnituseks talgutel kaasa lööma.

Kui naised rehadega püüdlilikult päris puude alla kadusid, tuli talgupäeva üks eestvõtjaid Külli Vijard neid „korrale kutsuma”: „Ärge nii kaugele ka minge! Kõike ilma ei jõua me puhtaks teha. Tehke nii, et ikka kella 13ks valmis saame!”

Anneli, kes prahi kärutamisega ametis, kutsus naised veel kuraasikalt ühispidule ja siis läks töö hooga edasi.

Pargis rahmeldas lehti riisuda noorem põlv: Katrina,

Regina ja Jõrgen. Töö edenes päris jõudsalt. Kui ühel neist rehavaras otsast pudenes, sai põline puigalane Ado abikäe ulatada. Muidu pidas ta end ennekõike talgulistele moraalseks toeks. Ühtlasi jagas oma vaikselt settinud mõtet, et ju on arvuti see, mis rahvast toas kinni hoiab.

Ja ei saa ka öelda, et koristuspäeva eestvõtjad Meelis Koppel ja Külli Vijard ainult töökäskude jagamisega oleksid tegelnud. Põsed õhetamas, tõmbas Külli Vijard bussipeatuse juures kurepaari pilgu all vana lehepuru rehaga kokku ja kui tarvis, haaras ka kärusangadest ja toimetas prahikoorma minema.

Meelis Koppeli käe all valmis Puiga lasteperele uus kollane liivakast. Järgmisel hetkel nägi teda aga juba pargis lõikuriga pealekasvatavat võsa maha võtmas.

Aga ega mitut nahka võetud kelleltki. Paar tundi mõõdukat tööd ja siis kostitati kõiki talgusupiga.

Sai kenam küll, ent mis seal salata, enne talgupäeva nägi Puiga juba hea väljakuulda: kooli juures oleval pargil pilkuisa puhkas ja ka kõik n-õ valla hooldada olevad haljasalad ja lilleklumbid rõmustasid silma.

Kaile Kabun

Puigalased, kes talgutööd ei pelga. Foto: Kaile Kabun

Kevadpäevis on soojust, valgust, kõikjal jälle talgud

Kevadtalgud peeti Võru vallas mujalgi. Aprilli keskel koristasid vallavalitsuse töötajad vallamaja ümbrust. Parksepa keskkooli õpilased olid õpetaja Helle Liloni eestvõttel tänavu, nagu mitmel varasemalgi aastal, Võru-Väimela kergteed pu-

hastamas ja Tilsi lastekodu lapsed käisid Võru valla mail koristamas „Teeme ära!” talgupäeval 3. mail.

Sel kogu Eestit hõlmaval koristuspäeval jagus talgulisid taas ka endise Kolepi kooli juurde. Tööde eestvõtja Öie Laanekivi sõnul peeti täna-

vu võitlust eelkõige võsaga.

„Meie looduspildis on üks tüütu osaline – võsa. Tikub sinna, kuhu teda ei taheta. Nii ka Kolepil. Sel kevadel otsustasid meie kunnagised õpilased koolimaja varemete ala võsast puhastada. Aga kõike ei jõutudki

korda teha, sügisel jätkatakse,” lausub Öie Laanekivi.

Üheks põhjuseks, miks tööga päris lõpule ei jõutud, olid võsas avastatud linnupesad. Linnukeste elu ei tohi segada, oli talgulistele ühine mõte.

VVT

Kuidas emadepäev magusaks teha

- 200 g digestiivküpsiseid
- 100 g võid
- 2 purki Jaani keedetud kondenspiima suhkruga
- 3 banaani
- 200 ml 35% koort
- riivitud šokolaadi

Purusta küpsised ja sega sulatatud võiga. Suru segu koogivormi põhjale. Nüüd on kaks võimalust: küpseta koogipõhja 180kraadises ahjus kümme minutit või pane vorm lihtsalt mõneks ajaks külma, nii et põhi tahkub. Kui valid küpsetamise, siis jahuta koogipõhi korralikult maha.

Seejärel määri põhjale kondenspiim ja lao selle peale banaanitükid. Tõsta peale vahukoor ja viimane lihv anna riivitud šokolaadiga.

Selle lihtsa koogiga saavad hakkama iga laps ja paps. **VVT**

Suvistest teehoiutöödest Võru vallas

Võru valla teeregistris on 637 teed (ka tänavad). Kohaliku omavalitsuse (KOV) teid on vallas ligi 260 km ja erateid umbes 30 km. Erateede korrasoidu riik ei rahasta, see toimub kokkuleppel omavalitsusega valla eelarvest.

Kohalikud omavalitsused juhivad valla teede suvises hoolduses maanteeameti kehtestatud seisunditase nõuetest. Teede rekonstrueerimise ja ehitamise aluseks on vabariigi valitsuse määrus „Teehoiutööde tehnoloogianõuded“. Need nõuded on ehitajatele kohustuslikud.

Teede hooldamiseks, remondiks ja ehitamiseks on riik eraldanud vallale tänavu 167 900 eurot, valla eelarvest kulub teede hoolduseks 51 860 eurot, lisaks on kasutada eelmise aasta jääk 38 165 eurot.

Kuna möödunud talv oli lumevaene, jäi lumetõrjetöödeks planeeritud raha kulutamata. See annab vallale võimaluse kasutada seda raha suvisteks teehoiutöödeks.

Investeeringurahast on planeeritud valla teedel ehitus- ja remonditöödeks 123 200 eurot. Üheks suuremaks tööks on Vadsa-Mõksi tee teise osa rekonstrueerimine. Valla osalusega ehitatakse välja ka Kreegi tänav pikendus Vanaraua teele. Kavas on veel kergkatete panek Kubija-Meegomäe teelõigul, Pappjärve ja Karjääri tänaval. Asfaltkatte korduspindamis on plaanis Raiste farmi teel, Kose ja Parksepa aleviku teedel, Konnametsa aiandi teel, Parksepa kooli teel jm.

Investeeringute alla mahuvad ka kruuskattega teede remont sõelutud kruusaga, liikluskorraldusvahendite ja tänavasiltide paigaldus. Suvisteks teehoiutöö-

deks on arvestatud 96 000 eurot. Põhiosa rahast kulub kruuskattega teede hoolduseks sõelutud kruusaga, teede kevadiseks ja sügiseks hõõveldamiseks.

Teede hõõveldamiseks kasutame pikematel ja laiematel ning külasid ühendavatel suurema liiklusega teedel teehõõvliit. Väiksemaid ja kitsamaid teid hõõveldatakse traktorihõõvliga. Kavatakse liikvideerida kruusateedel mätastunud teepeenrad, lükates need teele laiali.

Aja jooksul teeäärtesse lükatud kruusavallid tuleb liikvideerida selleks, et teedele sademe- ja lumesulamisvee äravoolamiseks põiklalle anda.

On alustatud kergliiklusteede ja alevike teekate harjamist traktoriharjaga. Juulis-augustis korraldatakse kõikide teede äärte niitmist. Plaanis on ka amortiseerunud truubid välja vahetada jmt.

Võru valla suuremad teetööd 2014. aastal avalikustame valla kodulehel (www.voruvall.ee) alamenüüs „Teed“ pärast mais toimuvat Võru vallavolikogu istungit.

Meeldetuletus teeäärsete kinnistute omanikele! Suurem osa suvistest teehoiutöödest (hõõveldamine, pindamine, kruusa pealevedu jmt) toimub teemaal. Seepärast on teeäärsete kinnistute omanikud kohustatud kõrvaldama nähtavust ja liiklust piiravad puuksad, ülekasvanud põõsad ja hõlde, ilu- ja piirdekivid, lillepeenrad jmt.

Võru vallavalitsus loodab teekasutajate mõistvale suhtumisele suviste teehoiutööde ajal.

Infot teehoiutööde kohta saab valla majandusspetsialistilt tel 529 0640 või meili teel raul@voruvall.ee.

Võru vallavalitsus

Kirumpääl on vahvad kohaga haakuvad tänavanimed. Foto: Kaile Kabun

Uued tänavanimed Võru vallas

Võru vallas on lõpukorral aiandites tänavanimede panek ja majanumbrite korrastamine. Omajagu tööd on aga veel sellega, et koha-aadressid seaduse nõuetega vastavusse viia.

Võru vallavalitsuse maanõunik Alar Veibri ütles, et peamine põhjus, miks aiandites tänavanimed pannakse ja krundinumbrid majanumbritega asendatakse, on teha hädaabiteenistustele kohalejõudmine võimalikult lihtsaks. „Aadress peab kohale viima,“ lisas ta.

Võru valla territooriumil on mitu aiandipiirkonda ning neis ligi 1200 suvilakrunti. Kunagi aiandites inimestele jagatud krundid kandsid senini lihtsalt numbreid. Nüüd on ka seal loodud või loomisel tänavasüsteem, nii et tänaval on nimi ning ühel pool tänavat on paaris- ja teisel pool paa-

rituarvulise numbriga majad.

Tänavasildi ülesriputamise eest hoolitseb vallavalitsus, majanumbri paneku kohustus on inimestel enesetel.

Tänavanimede määramist alustati juba 2007. aastal. Praeguseks on need kasutusel Võrumõisa, Kose, Meegomäe, Kirumpää, Liitva aiandipiirkonnas. Völsil, Kolepis ja Verijärve ääres on aadressides pruugitud veel sõna „väikekoht“, ent asjaomaste ametite viimane soovitus on jääda siiski tänavasüsteemi juurde. Kus väikekohad on aga nimetatud, seal enam tänavasüs-

teemi looma ei hakata.

Alar Veibri sõnul on Võru vallas praegu käsil Konnametsa aiandi tänavanimede panek. Ta lisas muiates, et pärast mitut aastat tänavanimede määramist on neist nüüd tõesti pöud ka käes. Seepärast teenisid temalt kiidusõnu Meegomäe elanikud, kes tänavanimede nuputamises ise aktiivselt kaasa löid.

Eriti tore, kui tänavanimed kuidagi ka kohanimega haakuvad. Nii ongi näiteks Kirumpääl sellised tänavad: Kiviviske, Rüütli, Vallutuse.

Samas tuleb jälgida, et kasutusse ei tuleks tänavanimed, mis on juba olemas naaberomavalitsuses Võru linnas. See loob kohe eelduse segaduse tekkeks, sest kaks naabrit on nagunii ühesuguse nimega (Võru). Kõik aadressid kantakse

üliriigilistesse ametlikesse registritesse ning uuest aadressist informeeritakse ka Eesti Posti. Samuti jõuavad uued aadressid GPS-lahendustesse, mida kasutavad hädaabiteenistused.

Kohanimeseaduse alusel ühtlustatakse praegu kogu Eesti aadressandmete süsteemi. Seaduse järgi peavad kohanimed Eestis olema eestikeelsed, ilma võõrtähtedeta, neis ei tohi kasutada vana kirjaviisi, numbreid, Rooma numbreid, tähtlisandeid. Ühe küla piires ei või olla mitut samanimelist hoonestatud aadressobjekti, maaüksuse nimi peab olema omastavas käändes jne.

Kõike seda arvestades on Võru valla maanõuniku sõnul koha-aadresside korrastamisel pool tööd veel ees.

Kaile Kabun

Maikuu viimasel pühapäeval valib Eesti Euroopa Parlamenti

Euroopa Parlamendi valimised toimuvad Eestis 25. mail. Kümme aastat Euroopa Liitu (EL) kuulunud Eesti kodanikud valivad kolmandat korda need kuus saadikut, kes järgmisel viiel aastal Eesti sõnumi Euroopasse viivad.

Suurim muutus Euroopa Parlamendi valimistel võrreldes viie aasta taguse ajaga on avatud nimekirjade taaskasutuselevõtt. Teisisõnu, valija annab hääle talle meelepärasele kandidaadile. Kui kandidaadi erakond kogub üldkõikuvõttes samuti nii palju hääli, et saab oma esindaja Euroopasse läkitada, saab mandaadi just see kandidaat, kes kogus kõige enam hääli. Vahet ei ole, kas ta on asetatud partei sees nimekirjas esimesele või 12. positsioonile.

Palju on tuntud huvi ka selle vastu, mis saab siis, kui enim hääli kogunud kandidaat loobub oma kohast – kas siis lähevad hääled kaotsi? Lühike vastus on, et ei lähe, sest mandaadi saab sellest nimekirjast hääle arvu poolest järgmine kandidaat.

Üksikkandidaadid on Euroopa Parlamendi valimistel justkui ühe kandidaadi erakonnad, kes võistlevad hääle eest kõrvuti erakondadega. Näiteks võiks tuua 2009. aasta valimised, kus Indrek Tarand oleks võinud hääle arvu järgi veel teisegi mandaadi saada, kuid üksikkandidaadina ei olnud tal võimalik kedagi kaasa võtta. Samuti ei saa üksikkandidaadid endale määrata asendusliiget. Kui üksikkandidaat loobub, saab koha esimese-

na mandaadist ilma jäänud erakond või üksikkandidaat.

Hääletada saavad Euroopa Parlamendi valimistel Eesti kodanikud ja ka kõik Eestis elavad teiste ELi liikmesriikide kodanikud.

Euroopa Parlamendi valimised toimuvad maikuu viimasel pühapäeval. Võrreldes

eelmiste kordadega on valimispäev nihutatud varasemaks. Hääletaja jaoks on see mugavam: puhkused ei ole veel alanud, tööne ja asjalik mõtteviis paneb tegutsema ja kaasa mõtlema. Neile, kes aga siiski valimiste pühapäeval jaoskonda minna ei saa, on pakkuda mitu teist või-

malust oma eelistust väljendada. 15. maist algab elektrooniline hääletamine, mis kestab 21. maini. Samal ajal saab juba oma hääle anda ka jaoskondades: 15.–18. maini toimub hääletamine maaomavalitsustes ning 19.–21. maini on avatud kõik jaoskonnad. Valimispäeval saab

hääletada vaid oma jaoskonnas ning hääletamiskasti ka koju tellida.

EL oma 28 liikmesriigiga on kirju organisatsioon. Kui Eestis saab kandideerida alates 21. eluaastast, siis näiteks Austrias ja Prantsusmaal tohib kandideerida 18aastane, Itaalias ja Kreekas alles 25aastane ELi kodanik. Eestis valimiskünnis puudub, kuid pooltes ELi riikides on see olemas, jäädes 1,8% ja 5% vahele. Belgias, Kreekas, Küprosel ja Luksemburgis on hääletamine kohustuslik. Ja isegi valimispäeval on erinevad: hollandlased ja Ühendkuningriigi elanikud saavad oma valiku teha juba 22. mail.

Alo Heinsalu, vabariigi valimis komisjoni esimees

Euroopa Parlamendi valimised 2014

N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P
15.05.	16.05.	17.05.	16.05.	19.05.	20.05.	21.05.	22.05.	23.05.	24.05.	25.05.2014
EELHÄÄLETAMINE							VALIMISPÄEV			
Maakonnakeskuses hääletamine kella 12–20				Jaoskonnas hääletamine kella 12–20			Hääletamist ei toimu		Jaoskonnas hääletamine kella 9–20	
E-hääletamine valimised.ee 9–... –18									Kodus hääletamine	

Käsitöönäitusel koos tutvavad tegijad ja uued meistrid

Valla nobedate näppude käsitööde näitus sai teoks ka tänavu ja oli nii mahukas, et vallamaja saalist jäi kogu näputöö ülespanekuks isegi väheks.

Juba tuttavate tegijate kõrval hakkas silma uusi meistreid, kelle töid nägi selles saalis esimest korda. Ülle Hummal, kes on kevadest Võru vallavalitsuses ametis avaholdustöötajana, oli välja pannud paeltikandis ehted ja neid, keda need romantilised taiesed paelusid, oli palju.

Huvilistele sai meister kinnitada, et on valmis neid, olgu siis rinda, kaela või juustesse sätitavaid ehteid ka eritellimusel teema. Nii et koos saab värvi ja vormi valida. Miks mitte lasta teha mõnest kangatükist, millel on eriline tähendus – näiteks ämmale pruutkleidikangast – üks ilus mälestusese!

„Mulle väga meeldib neid nokitseda. Tore, kui on inimesi, kes käsitööd ostavad ja pakuvad tegijale rõõmu seda tööd teha,“ lausus Ülle Hummal.

Praktilisema poole pealt võib näiteks tuua Raili Rauba lapitekid ja muud tekstiilesemad. Tegu on tõelise taaskasutusega, sest enamik materjali pärineb Hummanast.

„Talvel on ju aega teha,“ oli meister ise oma jõudluse suhtes tagasihoidlik. Ja nii hea on külla minnes lastelegi riidenukk meeleheaks kaasa võtta – maalt ei ole ju alati võimalik linna kasti järele sõita.

Muidugi oli neil, kel lasteaia ja kooliga enam tihtidat sidet pole, huvitav vaadata, mida praegusaja lapsed tundides meisterdavad.

Ülle Hummali paeltikandis ehted püüdsid tänavusel näitusel paljude pilku.

Foto: Kaile Kabun

Käsitööhuvilised!

Põlva käsitööselt on teinud ettepaneku külastada neid juuni alguses, kui Põlvas toimuvad linnapäevad. Siis on seltsil üleväl ka näitus. Kellele see aeg sobib, andke endast veel kord teada (tel 785 0477 öhtul, hommikul või 5615 6234, Helgi Noormets). Väljasõit on 4. juunil kell 13.15 Parksepalta ja kell 13.30 Võru vallamaja juurest.

Veel tõmbasid tähelepanu vilditud kaunistused mantlitel. Ikka seisatati ka lauaees, kus olid Maire Maaski näputööna pesulöksukotid ja lustakad pudelite pintsakud, ja silmitseti Ülla Taaberi heegeltöid.

Ühe uue mõtte pakkus parksepalane Aino Hoole ka välja: paljudel on kappides

veel vanaemadaegset rõivakraami, seepärast oleks põnev teha näitus ka sellistest esemetest, mida kunagi kanti jne. Kõige järgi tundub aga, et ka valla käsitöönäituse traditsioon ei hääbu.

Näituse lõpuüritusel tänavas eestvõtja Helgi Noormets taas tänukirjaga kõiki meistreid, kes ei pida-

nud paljaks oma loomingu näha tuua. Kõige suurema väljapanekuga oli näitusel Maire Maask. Siin sobib tsiteerida vallavanem Georg Ruuda öeldut: „Õnnelikud on need inimesed, kellel on hobi – neil ei hakka kunagi igav!”

„Küll on tore, et Eesti käsitöö elab ja leiab pidevalt uusi vorme ja võimalusi!“ oli üks näitusel käinu külaliste- raamatuse tähendanud. Kokku käis väljapanekut uudistamas sadakond inimest. Selleks et isetegemise õhinat ikka alles hoida, lähevad näitusel osalejad tänavu huvikäigule Põlva käsitööklubi.

Kaile Kabun

Pinkidest, kus meenutada

Võru vallas on kogumas jumet idee paigaldada nimeline pink nende inimeste mälestuseks, kes sellest kandist võrsunud ja kodukohas või kaugemalgi midagi olulist korda saatnud.

Üks idee toetajaid ja eestvõtjaid on vallavolikogu kultuurikomisjoni liige Helgi Noormets. Mälestuspingi mõttele pani paar aastat tagasi aluse Vahur Kersna ETVs saatesarjaga „Iga pink räägib loo“. Saatesse jõudis siis näiteks Võru võrkpallile ja selle vundamendiladujale Jaan Gutmannile pühendatud lõik. Temanimeline pink ootab istujaid Võrus Kreutzwaldi pargis.

Üks mälestuspink paigaldati toona, küll ilma saate tegijateta, ka Võru valda Kasaritsa kanti Lövaski talu maadele: selle sai botaanik ja kauaaegne maaülikooli (põllumajandusakadeemia) eestvõtjaks tema lapsed ja maaülikool.

Lugu ei pea aga sellega lõppema, pingid võiksid väärivatest inimestest ja nende tegudest mitmel pool edasi rääkida. Navi külaselts on Helgi Noormetsa sõnul tulnudki välja mõttega panna mälestuspink seltsimaja juurde ühele oma väärivatest poegadeist – Samuel Onnole (1911–1992), kes oli aastaid Võru muusikakooli viiuli- ja puhkpilliõpetaja, juhtis Võrus puhkpilli- ja sümfooniaorkestrit.

Kui kõik sujub, paigaldatakse Samuel Onno pink kooskõlas tema lähedastega sobivale kohale juunis.

Kes veel Võru valla maadelt võrsunud väärivatest nimelist pinki? Ettepanekud on teretulnud. Helgi Noormets pakkus alustuseks paar nime ka ise välja: Reppide pere Tagaküläst kui puhkpillimuusika väsimatu elusoidja ja Heino Kuusik Väimelast kui teenakas majandi- ja omavalitsusjuht.

Kaile Kabun

Mõte Vahur Kersnalt

Vahur Kersna saate „Iga pink räägib loo“ juhatusisse lõik: „Pink on koht, kus rändaja puhkab jalgu, kiirustaja võtab aja maha, sõbrad saavad kokku. Pinki võib pidada avaliku ruumi kvaliteedi oluliseks atribuudiks. Meie ettekujutuses võiks väärivate kohta paigaldatud pink olla ka mälestusmärk selle kohaga seotud üllale teole või heale inimesele. Eestis on lugusid ja tegusid, mis väärivad mäletamist. Me kõik teame inimesi, keda ei tohiks unustada. Meist igaühe akna taga elavad lood, mis väärivad mahaistumist, kuulamist ja mäletamist. Miks mitte pingi abil? Jutusta see lugu meile. Koos paneme Eesti pingid rääkima.“

Kes Võru vallast väärivatest nimelist pinki?

Martin (Väimela): Väimelas kuluks ära panna pink Rein Kaivule, kes on olnud staadioni rajamise eestvõtja. Pink võikski olla staadionil. See kuluks lausa ära, sest ega seal istekohti eriti ole.

Ivari Padar (Navi): Mulle tuleb esimese hooga pähe kauaaegne koolijuht Navilt Kristjan Torop.

Andres (Kasaritsa): Nimeline pink võiks olla Öie Laanekivil, kes on Kolepi kooli endiste õpilaste ühendajana ja kooli mälestuse hoidjana väga palju ära teinud.

Öie Laanekivi (Kolepi): Kolepil ei tule kõne allagi keegi teine kui Jaan Kõiv. Õigupoolest oli kaks Jaan Kõivu: vanaisa oli Vadsa kooli õpetaja ja tema pojapoeg oli jällegi õpetaja, ka Kolepi laulukoori algataja.

Juba külaselts kutsus kalavetele

Tänavune „Tööraha kala“ tõi 1. mail Tamula äärde 45 kalastajat: 36 meest ja üheksa naist. Nende sekka oli end tegelikult poetanud ka noorem põlv, aga sel päeval neile allahindlust ei tehtud. Laupäeval, 3. mail oli lastel ja noortel nagunii võimalus „Kevadkalakesel“ omakeskis mõõtu võtta. Siis oli õnega platsis 46 noort kalastajat, nende hulgas üheksa tüdrukut. Püügivõistluse korraldajaks oli mõlemal päeval ikka Juba külaselts.

Kui „Kevadkalake“ oli rõõmsalt päikesepaisteline, siis tööraha pühäl, 1. mail ei suutnud vihmapiilverd kalastajate rivi siiski kannatlikult lõpuni vaadata: pool

tundi enne kokkuvõtvat siireni pääsesid taevaluigid lahti. Aga päeva see enam ei rikkunud ja kuum supp pani lõpuks ka kõige külmavõetumate kalastajate pösed jälle roosatama.

Tööraha seas läks võit sedapuhku Raivo Samasonile (4890 g), teise koha sai Ivo Ilves (4284 g) ja kolmanda Jaanik Rauba (3771 g). Naistest tuli kopsakaima saagiga tagasi Helgi Murumets (1617 g). Koguselt järgmise kalakoti asetas kaalule Karmen Ratt (1067 g). Kolmanda koha sai naiste arvestuses Inga Razenkova (706 g).

„Kevadkalakese“ võistlusel naeratas kalaõnn enamikult lõpuni vaadata: pool

so sikutas kahe tunniga veest välja 1858 g viidikaid. Tüdrukute esikolmikusse kuulusid veel Astrid Erik (587 g) ja Janeli Lepp (397 g).

Poisid võtsid mõõtu kahe vanuserühmas. Kuni 11aastaste seas jagunesid kohad kalasaagi järgi: 1. Timo Raudnagel (1554 g), 2. Joel Raudnagel (1284 g) ja 3. Joosep Mikkel (782 g).

Vanemate poiste arvestuses (12–15 eluaastat) oli esikolmik: 1. Sander Jaska (809 g), 2. Marcos Ervin Helmik (805 g), 3. Renaldo Kibildas (712 g).

Peale Võru vallavalitsuse toetas kalapüügivõistlusi kohaliku omaalgatuse programm. **VVT**

Võidukad noored kevadkalastajad. Foto: Vello Pähn

Anni Võro: kogemusi ei pea kartma

„Kutseharidust ei pea häbenema,” lausub Anni Võro (20) elutervelt. Ta sai üle-eestilisel Noore Meistri võistlusel majutusteenindaja kutsealal tänava teise koha ja see on õpimotivatsiooni veelgi tõstnud. Kool, kus Anni praegu ametit õpib, on kodulähedane Võrumaa kutsehariduskeskus.

Anni Võro on lõpetanud Parksepa keskkooli hõbemedaliga. Ta tunnistab, et ülikooli minek pärast keskkooli oli talle nagu hulga teistelegi lõpetajatele lausa kinnisidee, nii et paljud inimestid, kuuldus mõni aeg hiljem, et ta on hoopis tööinimese elu valinud. Aga läks tõesti nii, et soovitud raamatupidamiseriala sai maailikoolis õppida tasu eest ja teist nii kindlat edasiõppimise sihti Anni esialgu ei olnud. Lihtsalt igaks juhaks midagi õppima minna ei tundunud vanemate kulul kohane.

Siis ta tegi otsuse, et kogu vahepeal mõtteid ja teeb tööd. Nii on tal nüüd tagasikus kogemused tööstusest, kus ta on teinud liistutoorikuid ja vineerkaste, ning laevalt kajutiteenindajana. Just laeval töötades liikus mõte taas turisminduse juurde, mis on talle alati edendamist väärt valdkonnana tundunud. Eriti Võru vallas, kus on senini vähe turismiettevõtjaid.

Turismikorralduse huviliisi mullu Võrumaa kutsehariduskeskusesse nii palju ei jagunud, et gruppi oleks avatud, aga ka sellele lähedane hotelliteeninduse eriala tundus Anni jaoks mõistlik valik.

„Olen saanud häid nippe ja teadmisi, mis on kasulikud ka tavaelus,” hindab ta nüüd, kui esimene õpiaasta on seljataga ja ees seisab praktika Piusa ürgoru puhkekeskuses.

Muu hulgas ütleb ta oma kooli kiituseks, et seal on loodud head võimalused sportimiseks (tasuta ujula- ja aéroobikaajad) ning korraldatakse ka muid üritusi: rammumehe konkurss, väitlusvõistlused, kontserdid jne.

„Ainus puudus on see, et koolil pole oma sööklad,” lisab ta.

Noore Meistri kutsevõistlusel tuli Anni 18 osaleja seas võistelda kahes ka-

tegorias: restoraniteeninduses ja numbritoa korras-tamises. Anni arvab, et tal- le töid esimeses kategoorias edu suhtlemisoskus ja rahu- liik, mitte ülepingutatud te- gutsemine lauakattimisel ning teises kategoorias kvaliteedi- ga tasakaalus kiire töötempo.

Tahe parim anda

„Võib-olla aitas kaasa see, et olen palju sporti teinud, sest tahtmine endast maksimum anda oli nüüd ka,” analüüsib ta tagantjärele. Pärast enesest- mõistetav teise koha saami- ne talle ka polnud, nii et seda suurem oli rõõm. Kokkuvõt- tes kasvas ka ind kutsehari- duskeskuses teisest õpiaas- tasta samuti parim võtta. Tei- se kooliaastaga seob kursu- se parim õppur suuremaid- ki lootusi, sest siis on kavas rohkem erialast ja ka ettevõt- lust puudutavat.

Kui Anni oma eriala tu- deerides millestki puudust tunneb, siis võimalusest end n-õ matemaatilistes ülesan- netes proovile panna. Sel- lest ei pea aga kaduviku võt- mes rääkima: edaspidi on tal plaanis vähemalt raamatupi- damisteadmisi mõnes koolis või kursusel lisaks hankida. Kaugem siht on ikkagi oma ettevõtte luua.

Anni on sellist praktilist meelt, et niisama akadee- miliste teadmiste hankimi- ne temas tuhinat ei tekita, kui need aga elus edasi aita- vad, siis on ta valmis pingu- tama. „Olen kunagi öelnud, et Tallinnas ma elada ei ka- vatsen ja Väimelasse kooli ei lähe,” meenutab ta muiates. Nüüd on ta mõlemat teinud ega näe põhjust kahetseda – kõikjal saab häid kogemusi.

Üht kinnitab Anni siiski veel: Eestist lahkumise, kau- gel parema elu leidmise plaani tema ei pea. Kas või oma nime nimel ei lähe ta Võrumaalt kuhugi.

Kaile Kabun

Anni Võro peab plaani tulevikus oma ettevõtte luua. Ikka Võrumaal. Foto: Kaile Kabun

2 küsimust

Vastab Võrumaa kutsehariduskeskuse arendusjuht **Reet Urb**.

Mis on Võrumaa kutsehariduskeskuses uuel, 2014/2015. õppeaastal uut?

Kutsehariduses on uuel aastal palju uut. Lõppfaasi on jõudmas Eesti kutsehari- duse korralduse ja õppeka- vade reform.

Algab vastuvõtt viienda ta- seme õppekavadele. Viienda taseme kutseõppe ehk kut- seeriharidusõppe võimalus on Eestis alates 2013/14. õppeaastast.

Viiendal tasemel saab Võrumaa kutsehariduskes- kuses õppida esmaõppes, mille nominaalne õpiaeg on kaks aastat, järgmistel eriala- del: tehnik-tehnoloog, meh- hatroonik, telekommunikat- siooni spetsialist, majutuset- tevõtte juht ja puidutöötle- mise tehnoloog.

Sama taseme jätkuõppes, mille nominaalne õppeaeg on üks aasta, saab õppida toitlustusettevõtte juhtimist ning turundust ja müüki.

Täpsemalt on õpivõima- lusi ja tasemeid kirjeldatud meie kodulehel <http://www.vkhk.ee/sisseastujale/oppe- kohad/>.

Hea uudis on ka see, et saame jätkata vastuvõttu lapsehoiu- ja ehituserialale, mis vahepeal oli küsimärgi all.

Millised kutsehariduskeskuses koolitavad spetsialistid on Eestis enim nõutud?

Üldiselt on kõik kutsehari- duses koolitavad spetsia- listid tööjoturul nõutud. Töölisaamise kiirus juba õpingute ajal või pärast õpinguid oleneb suuresti ka isikuomadustest ja õppuri enda aktiivsusest.

Kõige kiiremini värvata- ke tööle tehnoloogiaerialade – metallide töötlemise, pui- dutöötlemise tehnoloogia, infotehnoloogia ja mehha- troonika eriala õpilased.

Jõuame noorte juurde ka suvel

Oleme suvetelgiga noorte- keskusest väljas suve jook- sul kolmel perioodil juu- nist augustini: 2.–13. juunini ning 11.–15. augustini Tamu- la rannas, 7.–13. juulini Pui- ga kooli ees ja 4.–10. augusti- ni Väimela staadionil.

Suveltelgi mõte on paku- da noortele vabas õhus ene- searendamiseks erinevaid tegevusi.

Suveltelk on ka üks osa rat- taga liiklemise kampaaniast, mis saab alguse noorte liik- lusedadlikkust, ohutust ja turvalisust käsitleval fooru-

mil 6. mail ning jätkub laste- kaitsepäevaga 1. juunil.

Suveltelgis käsitletakse iga päev loominguilistes ja õpet- likes töötubades erinevaid teemasid, mis on seotud keskkonna, tervisliku eluviisi ja spordi, noorte liikluskas- vatuse, noorte- ja karjääri- info ning kunstilise enese- väljendamisega.

Lisaks töötubadele on iga päev avatud liikluskäik ja kasutatavad mitmesugused lauamängud ja spordivahen- did.

Võru noortekeskus

Viimane võimalus end Võru õpilasmalevasse registreerida!

Suvi on peagi käes ning vii- mane aeg mõelda, mida as- jalikku ja toredat ette võt- ta. Nagu eelmistel aastatel, nii ka sellel aastal korral- dab Võru noortekeskus õpi- lasmalevat. Tänavu toimub Võru õpilasmalev kahes va- hetuses: linnarühm (kodus õõbimisega) 9.–20. juunini ja Jaani rühm (Jaani kooli- majas õõbimisega) 26. juu- nist 13. juulini. Ühte rühma võetakse vastu 20 õpilast va-

nuses 13–18 aastat. Mõle- mad malevarühmad osale- vad soovi korral üleriigilisel malevlaste kokkutulekul au- gustis.

Malevlased töötavad töö- päevadel neli tundi päe- vas. Töötasuks on vähemalt tunnitasu alammäär, s.o 2,13 eurot (bruto). Tööand- ja instrueerib malevlasi töö- ohtusest ja tutvustab vaja- duse korral spetsiifilisi töö- võtteid ning kvaliteedinõu-

deid. Maleva osalustasu on õõbimisega rühmas 40 eu- rot ning õõbimiseta rühmas 20 eurot.

Registreerimine interne- ti teel toimus 30. aprillini ja esialgsed nimekirjad avali- kustatakse hiljemalt 7. mail noortekeskuse kodulehel. Kuna aga endiselt on vabu kohti ning viimase minuti loobumisi tuleb paratama- tult ette, siis kutsume kõiki soovijaid üles end veel 15.

maini kirja panema. Regist- reerimisvormid koos vajali- ku infoga on kättesaadavad Võru noortekeskuse kodule- hel keskus.vorumaaanoor.ee. Malevlaste infopäev toimub mai lõpus. Teade selle koh- ta jõuab malevlaste postkas- ti hiljemalt 15. mail.

Lisainfot maleva kohta saab telefonil tel 5244 0622 või e-posti aadressil info@vorumaaanoor.ee.

Võru noortekeskus

Võru valla aktiivsed külaelanikud käisid õppereisil Ida-Virumaal

Tagaküla LMS Kungla juhatuse liikmete eestvedamisel toimus 5.–6. aprillil Võru valla külade esindajate teine õppereis, sedapuhku Ida-Virumaale. Esimene ühine õppereis toimus 2011. aastal Saaremaale. 2009. aastal tutvuti Läänemaa ja 2010. aastal Peipsiäärsete tegusate külaseltside tegevusega.

Ka seekord oli eesmärk tutvuda peale kohalike vaatamisväärsuste teise kandi külaseltside tegevusega, samuti ühiselt aega veeta ja külade koostöövõimaluste üle arutleda.

Laupäeva, 5. aprilli hommikupoolikul tutvusime Narva-Jõesuu ja Narva linna vaatamisväärsustega. Narvas võttis meid vastu ka Tagaküla juurtega noormees, kes töötab Eesti ühe suurema ehitusettevõtte tööd juhatajana. Juba aasta on ta olnud seotud Narva uue kaubanduskeskuse ehitusega. Meestele ja lastele pakus ehitusobjektiga tutvumine elevust ja tekitas palju küsimusi.

Pärast ühist lõunasööki külastasime Vaivara vallas Laagna külas tegutsevat Vanatare maarahvaseltsi, kus projektide toel on külakeskuseks renoveeritud vana kuivatihoonet. Seejärel tutvusime Toila vallas Pühajõe külaseltsi tegemistega. See selts tegutseb koguduse pastoraadimajas. Koostöös kogudusega on maja renoveeritud ja seal toimetavad huviringid ning korraldatakse lastelaagreid.

Majutuseks olime valinud Toila SPA hotelli. Öhtul jäi piisavalt aega spaamõnused nautida ja Toila Oru pargis jalutada.

Reisieltskond Narvas Rootsi Lövi mälestusmärgi juures. Foto: Vello Pähn

Pühapäeva hommikupoolikul tutvusime Aseri vallas Kõrtsialuse külas tegutseva külustuskeskusega. Projektide toel on renoveeritud ja uuesti ehitatud terve hoonekompleks: seltsimaja, külalistemaja, tervisepüramiid, saun. Külalistemajas toimuvad töötoad ja ka maja rentnikel on võimalus töötubades tegevusi tellida. Samas majas on sisustatud kohaliku valla ajalootuba. Hoonekompleksi kuulub ka toitlustuskoht Jäägri Grill, kus lisaks tavapärastele toitumisele on pidevalt menüüs metsloomalihast road. Meile pakuti proovimiseks suitsutatud kopraliha.

Käisime veel Kiviõli linna lähedal asuvas Kiviõli seiklusturismikeskuses. Endisele tuhamäele on rajatud Eesti kõrgeim ja pikim (700 m) mäesuusarajatis. Mäe jalamile on ehitatud 30 kohaga hostel. Kompleksi ehitamist on toetanud LEADER-programm. Meie külastuspäeval oli õues juba kena kevad ja

mäe peal liugu lasta polnud võimalik. Väiksemad reisikaaslased avaldasid küll pahameelt, et neid mäele ronima ei lastud.

Väga meeldiva elumise saime Maidla mõisakompleksi külastades. Kogu kompleks on renoveeritud. Hoonete korrastamiseks on kasutatud Euroopa Liidu toetusprogrammide raha. Vanas mõisahoones tegutseb põhikool, kõrvalhoonetes lasteaed ja noortekeskus. Noortekeskus pakub piirkonna lastele ja noortele mitmesuguseid tegevusi. Sügisel ühinenud omavalitsuse territooriumil on kokku kolm noortekeskust ja töötab kolm noorsootöötajat.

Pühapäevane lõunasöök ootas meid Avinurme vallas Vadi külakeskuses. Seejärel tutvustati meile kohaliku külaseltsi Metsakaja tegevust ja seltsimaja. Metsakaja külaseltsi lugu on väga sarnane Kungla seltsi omaga: ühistöö ja projektide toel on külakeskuseks korrasta-

tud vana koolimaja.

Ida-Virumaa külates on samasugused probleemid kui Lõuna-Eestis: ka seal jääb elanikke üha vähemaks ja noortel pole maapiirkonnas tööd. Kohalikud sätteinimesed on aga suutnud korrastada külakeskused ja hoida alles traditsioone.

Õppereisil osalenud inimesed leidsid, et ettevõtmine täitis eesmärgi ja aitas leida uusi ideid, mida oma kodukoha elu edendamisel rakendada. Reisil võis osaleda perega, et ka lapsed ja noored näeksid, milliseid võimalusi on loodud teistes piirkondades, ja suudaksid paremini mõista oma vanemate vabatahtlikku panust kogukonna arengusse.

Õppereisil oli osalejaid Tagaküla, Parksepa, Raiste, Loosu, Navi, Puiga, Juba, Meegomäe ja Roosisaare külast. Transpordikulu tasus Võru vald.

Ene Andrejev,
MTÜ Tagaküla LMS
Kungla esindaja

III Uma Pido dirigendikivi Kubijal sai sildi külge

2013. aasta kevadel Võru Kubija laululaval toimunud kolmandast võrukeelsest laulupeost jäi Kubija mändide alla dolokivilahmakas, millelt dirigendid peol koor juhatajad. Nüüd, pea aasta hiljem, sai kivi külge sildi, mis meenutab olnud pidu. See paigaldati Uma Pido korraldamist vedava Võro seltsi VKKF ja Võru valla-valitsuse ühisel algatusel.

Huvilised leiavad kivi kallakult laululava kõrvalt jalgete äärest. Nagu sildi paigaldamise käigus selgus, võib lisaks dirigeerimisele või kõnepidamisele kivil ka pik-

nikku pidada.

Mõtetes vaadati Kubijal aga juba uuele peole, mis tuleb 28. mail 2016 Põlvas Intsikurmus. Ühiselt tekkinud arutus viskas selle korraldajatele ka kinda: „Kui neljanda Uma Pido teema on mets ja väelised puud, siis ehk võiks iga dirigent pärast laulu juhatamist Intsikurmus ka ühe puu istutada? Kui juba on dirigendikivi Kubijal, miks ei võiks olla salu dirigendipuudega Intsikurmus?”

Triinu Ojar,
IV Uma Pido
projektijuht

Dirigendikivi õnnistas sisse väarikas III Uma Pidoga seotud seltskond. Foto: Kaile Kabun

Mänguväljakul uus kiik

MTÜ Kodukotus Parksepa paigaldas kohaliku omavalitsusega (Kallmer, Peeter, Merle jt). Tänu Parksepa mänguväljakule uue kolmekohalise kiigekomplekti Belle-Flower. Projekti käigus korrastati ka mänguväljakut: loodi vajalikud uued turvaalad ja kohendati vanu, täideti taas liivakast ja töödeldi-värviti puidukaitsesega vanemate atraktsioonide puidetailid. Abiks olid vabatahtlikuna lastevanemad ja lapsed ise.

Taas oli väga hea koostöö Võru vallavalitsusega (Kallmer, Peeter, Merle jt). Tänu vallavalitsuse abile saime turvaalade ja liivakasti jaoks liiva ning kiiresti korda vajaliku dokumentatsiooni.

Projekti maksumus oli 1668 eurot, sellest kohaliku omaalgatuse programmi rahastus 1417 eurot ja MTÜ Kodukotus Parksepa enda osalus 250 eurot.

Evelin Hoole,
projektijuht

Lapsed on uue kiige üles leidnud. Foto: erakogu

kommentaari osalejatelt

Osalesime külaseltside reisil teist korda. Reis oli hästi läbi mõeldud ja korraldatud. Aitäh Enele ja Ingele!

Külastasime sealse kandi silmapaistvamaid seltse. Kõigis neis kohtades oli tunda head koostööd omavalitsuse ja kohalike eestvedajate vahel.

Saime võimaluse võrrelda oma kandi tegemisi teiste omadega. Tuli ette tuttavat ja oli seda, mis pani imestama. Inimesed, kes meid vastu võtsid, olid soojad ja tore-dad, aga enamik külamajad olid külmad.

Väga oluline oli, et kahe päeva jooksul saime vahe-

tada mõtteid oma valla teiste külade inimestega. Omal jõul ja moel kõik tegutseme, aga ka selliseid külade ühissettevõtmiisi võiks rohkem olla.

Igati tore üritus nii suurtele kui ka väikestele!

Tuuli ja Vello Juba külastada Võru valla külaseltside õppereis Ida-Virumaale tuli minu jaoks just õigel ajal. Olin otsimas vastuseid küsimustele, kas noortekeskused meie vallas on vajalikud ning millised need peaksid olema. Külastasin Maidla noortekeskust – see oli kui unistus. Nii mõni-

gi reisikaaslane märkas mu huvi noortekeskuse loomise, hoidmise ja eesmärkide vastu. Maidla noortekeskuse perenaine Gerri Alamets kinnitas minus mõtet, et noored vajavad vaba aja tegevusteks ruumi väljaspool kooli, ning sedagi, et noortekeskust peab juhtima täiskasvanu. Noored vajavad siiski toetust ning juhendamist. Väljaspool kooli asuv noortekeskus või -ruum on koht, kus noored saavad end vabalt tunda. Nagu Gerri ütles – lõdvaks lasta. Oli veel paar pisiasja, mis Maidlas tähelepanu äratasid. Nimelt võttis meid noortekeskuses

vastu meeldivalt soe ruum ning soe põrand. Noortekeskus on täiesti alkoholivaba, seal ei lubata isegi täiskasvanute pidusid alkoholiga pidada. Märkasid, et seda teatas keskuse juhataja uhkusega.

Parksepa noortega sai kevadel peetud kaks sisukat ümarlauda, mis viisid teatud tegevuse ja tulemuseni, aga siiski ootan väga diskussiooni noortekeskuste loomise üle Võru valda. Maidla-taoline noortekeskus oleks vajalik nii Parksepas kui ka Puigal.

Piret Haljend,
Võru vallavolikogu liige

REGIONAALMINISTRI
VALITSEMISALA

KÜSK Kodanikuühiskonna
Sihtkapital

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

Laululapsed Parksepas

28. märtsil toimus Parksepa keskkoolis „Laulukarusselli 2014” Võrumaa voores finaali, kus astusid lavale maakonna parimad laululapsed.

Võistluse eestvõtja on juba mõned aastad olnud Parksepa kooli muusikaõpetaja Silja Otsar. Seekord olid talle abiks kooli huvijuht Airi Pütsep ja ka õpilased, kes kõik said korraldustöös kaasalöömist oma õpingutes kasutada. Võru valla esindajaid jagus peale korraldustiimi aga ka lavale. Kõige nooremate vanuserühmas (3-7aastased) sai maakonna arvestuses üldvõidu Kristella Hõrak Väimela lasteaiast Rukkilill (õp Vilve Viilo). Finaalis oli ka Marta Mõttus Puiga lasteaiast Siilike (õp Epp Voitka).

Teises vanuserühmas (8-10aastased) võitis Nora Peri Võru Kreutzwaldi gümnaasiumist (õp Jane Reiljan). Kolmandas vanuserühmas (11-13aastased) oli taas esindatud ka Võru vald: Helika Otsar (õp Silja Otsar) ja Kerli Tasso (õp Ene Lumi) Parksepa keskkoolist. Võidu viis kaasa Vastseliina gümnaasiumi tüdruk Anita Löh-

Kristella Hõrak.

Foto: Kaile Kabun

mus (õp Marika Põder).

Võitjaid ootab ees üle-eestiline „Laulukarusselli” võistlus, mida saab jälgida alates sügisest ka teleri vahendusel.

Peale selle astusid kontserdil üles vanemad põhikoolilapsed ja keskkoolinoored. Nende hulgas jätsid žüriile kõige eredama mulje Võru Kreutzwaldi gümnaasiumi õpilased Kaspar Oskar Kramp (õp Jane Reiljan) ja Anete Lokk (õp Erja Arop).

Kokku oli see üks meeleolukas pärastlõuna, kus kõigil huvilistel oli võimalik saada muusikaline elamus Võrumaa parimate laululaste esituses, seda eranditult eesti keeles ja Eesti heliloojate varamust. **VVT**

Siilikese lapsed külalisi tervitamas. Foto: Kaile Kabun

Näitemängupäev laienes

Võro-Seto näitemängupäev, mis on toonud juba 14 aastat teatrikuus Puiga kooli õpilased, kes kodukandi keeles kõnelevad, on nii menukas, et laienes tänava lasteaedagi.

Puiga lasteaed Siilike võõrustas viit truppi ja nende etteasted olid kõigile väikestele osavõtjatele just paras ports elamusi pärast hommikust virgumist ja enne lõunatundi. Siilikest ennast esindas Suvesellide rühm lavastusega „Hiir läts' puid ragoma” (õpetajad Marika Ots ja Merje Jõgeva).

Näiteseltskonnad olid tõesti eriilmelised: kes paisis silma kõlava ja selge tekstiga, kes paelus liikumise ja lauluga. Kostüümide kallid olid kõik vaeva näinud. Lugudes löid kaasa loomad ja linnud, aga mõni pildike tuli ehk publikule tuttav ette ar-

gipäevast oma kodus. Lastega seltsis olid täiskasvanudki etlemisse haaratud. Päeva aitasid õiges rütmis hoida Jänes ja Karu.

Hindajad – Mariko Faster Võru instituudist, Kairi Smit Puiga lasteaiast ja allakirjutanu – leidsid igast etteastest oma sära ja tera. Seepärast pingerida ei tehtud ning tunnustuskirja ja preemia said kõik trupid.

Puiga lasteaiast juhataja Ere Kungla leidis, et võrukeelse näitemängude päeva lasteaiastega eraldi pidada oli igati õige otsus: mõnusam laval olijatele ja jõukohasem publikule. On tõenäoline, et ettevõtmist korratakse, sest üle Vana Võrumaa tegutsesid lasteaedades võrukeelset keelepõhiseid rühmi, kellele näitemängupäev on hea võimalus õpitut kasutada.

Kaile Kabun

Tänavune Võrumaa meister korvpallis Parksepa SK/Võru. Foto: Võrumaa spordiliit

Parksepa SK/Võru tuli kolmandat aastat järjest Võrumaa meistriks

Võrumaa meeste korvpallimeistriks tuli kolmandat aastat järjest Parksepa SK/Võru, kes 26. aprillil Puigal peetud esikohamängus alistas 103:55 (53:21) Antsla meeskonna.

Tiitlikaitsja haaras juhtohjad juba finaalmängu esimesel veerandajal, mis võideti 26:7. Edaspidi edu aina kasvas ja kohtumise lõpuks fikseeriti Parksepa SK/Võru 48punktine võit.

Võitjate kasuks viskasid Fredi Parker ja Rael Kalmus kumbki 22 punkti, mõlemad tabasid ka neli kaugviset.

Meistrivõistluse parima mängija (MVP) tiitli pälvis Parksepa SK/Võru tagamängija Taavi Leok. Meeskonna parimaks tunnustati Rael Kalmus.

Võidukasse tiimi kuulusid peale nende ja Parkeri veel Allan Hallik, Andre Treial, Juss Jürisaar, Harlet Kookmaa, Arlet Raha, Karl Põder, Robert Peterson, Ervin Ranna, Mirko Märdimäe, Reiko Gregor Ruuda, Richard Jõgi, Tauri Eelmets ja Oliver Raudsepp. Meeskonna treenerid on Kalev Palo ja Udo Saida.

Parksepa spordiklubi võib hooaja pidada kordaläinuks. Esindusmeeskond võitis järjekordsele maakonna meistritiitlile lisaks läinud aasta

Esikoht Võru valla meesetele

■ Võru valla korvpallimeeskond võitis teist aastat järjest 40+ vanuseklassi Põlvamaa lahtised meistrivõistlused.

■ Meeskonnas mängisid Margus Peterson, Paavo Kaiv, Ervin Jõgi, Kalmer Vislapuu, Meelis Reinberg, Tarmo Jõgeva, Ilmar Kesselmann, Rainer Stalkov, Janek Eks, Margus Ziehr, Ain Tarrend, Priit Süüden ja Georg Ruuda.

lõpus ka Võru spordiseltsi Kalev meistrivõistlused.

Mitme võistkonnaga mängiti Eesti noorte meist-

rivõistlustel. Kõige paremini esinesid seal A-klassi noormehed, kel ees veel mängud 7.-10. kohani.

Aprilli lõpus võitsid Parksepa SK/Võru A-klassi noormehed Tartus peetud 36. Ilmar Kullami ja Edgar Naaritsa mälestusturniiri korvpallis, kus selja taha jäeti Erkkama korvpallikool, KA Tallinna Kalev, Tartu Kalev ja Haapsalu spordikool.

Parksepa SK/Võru naiskond mängis taas ellu kutsutud naiste korvpalliliigas (NKL), kus sai kaheksa naiskonna seas seitsmenda koha. Liiga võitjaks tulid Narva naised, kellest Parksepal naiskonnal õnnestus sügisel võorsil korra ka jagu saada. **VVT**

lühidalt

ORIENTEERUMINE. Timo Sild tuli aprillis Portugali orienteerumise EMil lühirajal seitsmendaks. 26aastase Võru vallast pärit orienteeruja saavutus on eestlaste kõrgeim individuaalne koht Euroopa meistrivõistlustel pärast Olle Kärneri pronksi 2006. aastal Otepääl. Palma lähistel toimunud võistlustel võitis esikoha šveitslane Daniel Hubmann. Timo Sild kaotas võitjale 1.35ga, medalist jäi teda lahutama 58 sekundit. Tavarajavõistluse lõpetas Timo Sild 18. kohaga, teatevõistluses tõi aga koos noorema venna Lauri Silla ja Sander Vahega Eesti riikide arvestuses kümenda koha. Lauri Sild sai lühirajal 37. ja tavarajal 31. koha.

JALGPALL. Navi Vutiselts alustas kuuendat hooaega Eesti meistrivõistlustel, kus juba neljandat aastat mängitakse III liiga lõunatsoonis. Esimesed mängud pole kahjuks kõige paremini sujunud ning konkurentsist on pudenenud juba ka Eesti väikestel karikavõistlustel, kus 1/64-finaalis kaotati samuti III liigas mängivale 1:5 Tallinna SK Dniprole.

VÕRKPALL. Võru valla võrkpallinaiskonnal ei õnnestunud Eesti rahvaliiga B-tugevusgrupis tänava esinikuks jõuda. Võru valla naiskond tuli küll lõuna regiooni võitjaks, aga kaotas veerandfinaalis Harjumaa Rae valla naiskonnale Peetri Sõbrad 1:3.

JUDO. Parksepa keskkoolis õppiv Tarvo Jõgeva jagas märtsi lõpus Tartumaal Lättes peetud Eesti juunioride meistrivõistlustel kehakaalus kuni 66 kilogrammi viiendat-kuendat kohta. Rahvusvahelisel noorteturniiril Võru Kevad maadles Jõgeva oma õiges vanuseklassis ehk A-klassis ning jäi sellelgi jõuproovil jagama viiendat-kuendat kohta.

KORVPALL. Puiga APSi miniklassi (2002. a ja hiljem sünd) korvpallitüdrukud (treener Meelis Reinberg) lõpetasid oma esimese hooaja Eesti meistrivõistlustel kaheksanda kohaga. Kümnest põhiturniiri mängust võitsid Puiga tüdrukud kolm.

MÄESUUSATAMINE. Võru valla noored mäesuusatajad võistlesid märtsi lõpus edukalt Soomes Suomutunturis peetud Balti karikavõistlustel ja Eesti noorte meistrivõistlustel. Jakob Udras tuli U16 vanuseklassi poiste Eesti meistriks suurslaalomis ja superkombis, ülisuurslaalomis võitis hõbemedali. Tema noorem õde Johanna Udras võitis Eesti meistriks U12 tüdrukute ülisuurslaalomis ja superkombis, slaalomis ja superkombis tuli aga Balti karikavõitjaks. Märtsi alguses Väiksel Munamäel peetud Eesti noorte meistrivõistlustel võitis U14 vanuseklassis poiste suurslaalomi ja slaalomi Karl Sebastian Dremljuga.

VSport.ee

Kui oma perearst pole kättesaadav, vali 1220

Üleriigiline perearsti nõuandetelefon on kättesaadav olnud juba kaheksa aastat, ent kõik ei ole siiski endale seda meditsiinilise konsulteerimise võimalust teadvustanud. Kui tööajal võtavad inimesed ühendust eelkõige oma perearstiga, siis töövälisel ajal ja nädalavahetustel eelistatakse kutsuda kiirabi või pöörduda erakorralise meditsiini osakonda. Üksnes väike osa Eesti inimestest kasutab nõuandetelefonil 1220 helistamise võimalust.

2013. aastal helistati nõuandetelefonile üle 230 000 korra. 90 protsenti perearsti nõuandeliinile helistajatest saavad nõustajalt juhi- seid, kuidas end kodus ravida. 10 protsenti helistajatest suunatakse arsti vastuvõtule ning neist omakorda 0,3 protsenti on tõsised juhtumid, mil läheb tarvis kiirabi.

Lühinumbrilt 1220 saab

Helistamine võib olla abiks, kui

- teie perearst ei ole kättesaadav,
- arvate, et terviseprobleem ei vaja perearsti poole pöördumist,
- viibite Eestis mõnes teises maakonnas,
- olete välismaal ega saa kohe oma perearsti poole pöörduda (välismaalt helistades valige +372 6 304 107),
- vajate konsultatsiooni kellegi teise (lapse, lähedase) tervise asjus.

meditsiinilist nõu ja vajaduse korral teavet tervishoiu korralduslikes küsimustes. Telefonile vastavad ööpäev läbi kogemusega pereõed ja perearstid nii eesti kui vene keeles ja helistada võivad ka ravikindlustuseta inimesed. Infotelefonil vastavad meedikud jagavad helistajatele kiiret teavet, mida teha tervisemure leevendamiseks.

Meedikud vastavad iga päev peaaegu 650 kõnele. Rohkem helistajaid ongi õhnuti, siis, kui perearstikeskused on ukseid sulgenud, sa-

muti pühade ajal, kui oma perearst ei ole kättesaadav. Päris ravimisele nõuandetelefon ei pretendeeri – eesmärk on anda operatiivselt arstlikku nõu.

Sagedasemad mured, mille pärast nõuandetelefonil helistatakse, on näiteks vanematel inimestel vere- rõhuprobleemid (kellel on rõhk liiga kõrge, kellel madal) ning noortel lapsevanematel väikelapse ootamatu tervisemuutus. Keskmine helistaja on keskealine eesti keelt kõnelev naisterahvas.

Venekeelsete kõnede osakaal on kolmandik kõikidest kõnedest.

Nõuandetelefon on helistajale kas kohaliku kõne hinnaga või mobiiltelefonilt helistades lühinumbril paketi põhise minutihinnaga. Kuna 1220 teenust rahastab haigekassa, siis kulu inimesele on seotud vaid kõne- teenuse maksumusega helistatavalt numbrilt numbril 1220.

Kui kahtled, kas valida 112, minna haigla valvetuppa või valida 1220, siis vali viimane ning leia koos nõustajaga, mida on konkreetse terviseprobleemi korral kõige otstarbekam ette võtta.

Kui olete helistanud numbril 1220 ja kõne käigus selgub, et teie tervislik seisund vajab vältimatut arstiabi, suunatakse teie kõne kohe edasi häirekeskuse numbril 112, et kiirabi välja saata.

80 aastat tagasi

Vali mees Kasaritsas

Kasaritsa vallas elab keegi A. H., kes armastab oma koduseid, eriti abikaasat valju valve all pidada. Hiljuti haigestus peremees grippi ja pidi jõuetult voodisse heitma. Et aga oma võimu kodakondsete üle mitte kaotada, võttis peremees laetud püssi voodisse kaasa ja sunnib sellega ähvardades peret oma käske täitma.

Wõru Teataja 11.01.1934

Kunglale veeti kruusa

7. ja 9. märtsil pidas Väimela laulu ja mängu selts Kungla kruusavedamise talgud oma seltsimaja alusmüüri rajamiseks. Talgutest osavõtt oli hea, kohale toodi soovitud kogus kruusa (umbes 15 kantmeetrit) ja katuselaaste. Seega on suurem osa ehitusmaterjalist kohal ning kevadel hakkavad kirved paukuma, et sügiseks saaks Väimela-Tagakülas püstitatud uus ja nägus hoone.

Wõru Teataja 15.03.1934

Kord kindla käega majja

Seoses kaitseseisukorra väljakuulutamise ja võeti Võrumaal vahi alla ligemale 150 vabadussõjalast. Suurem osa neist lasti peatselt lahti, aga 31 meest jäeti kauemaks Võru vanglasse trellide taha, teiste seas ka Kasaritsa vallasekretär ja Kaitseliidu Kasaritsa kompanii pealiku abi Alfred Perv ning teinegi Kasaritsa mees Eller.

Wõru Teataja 17.03.1934

Aidalõhkumine

Õöl vastu 24. märtsi tungisid vargad Kasaritsas Tolgakülas ukse mahamurdmise teel aita ja viisid ära mitmesuguseid riideid, tangu jm.

Wõru Teataja 30.03.1934

„Pühadesõit“ põllul

Suurel neljapäeval nähti kaitsevaelasi Kasaritsas ratsa hobustega lõbusõitu teemas. Kihutati üle ristikheina- ja rukkipoeldude. Kuna praegu põllud on liigmärjad ja maa pehme, siis jätsid „lõbusõitjad“ poeldudele porised teed järele. Selline talitusviis tekitas talumeestele, kelle põllud kannatada said, kibedat meelepaha.

Elu 4.04.1934

Vallavolikogude pale muutub

Kohtu- ja siseministri määrusega lõpetati omavalitsuste esinduskogudesse kuuluvate vabadussõjalaste liikumise kandidaatide volitused. Kasaritsas langes vallavolikogust välja 11 ja Võru vallas kaks vallavolinikku.

Wõru Teataja 5.04.1934

Väimela piimaühing 10

Väimela piimaühingul möödub kümme aastat tegevuse algusest. Selle aja jooksul on ühing jõudnud arenda majanduslikult tugevaks. Ühisusel on kaks koorejaama – Tilsis ja Liismitis. 1933. aas-

tal töötati ümber 836 619 kg piima, millest valmistati 34 364 kg võid, sellest 95% läks esimesse sorti. Maakondlikul võivõistlusel tuli ühisus 1933. aastal esikohale. Võikilo eest sai ühisus keskmiselt 1.36 krooni. Ühisuse väljamaks piima eest on tunduvalt kõrgem kui paljudel teistel ühisustel.

Elu 7.04.1934

Hädaohtlik kaev

Palometsa küla ühe talu õueaia ääres on kaev, mille raked vanaduse tõttu ammu kokku varisenud. Samasse kaevu on viimasel ajal mitu kodulooma oma elu jätnud. Kaevu viimane ohver oli R. Harrakule kuuluv siga. Kuna kaev on küla keskel, siis on see andestamatu lohakas, et sarnane „hundiauk“ pole parandatud või kinni aetud.

Wõru Teataja 7.04.1934

Muudatusi vallavalitsustes

Võru maavalitsus määras vallandatud vabadussõjalaste asemele uusi vallavanemaid ja vallavanema abisid. Kasaritsas on uueks vallavanemaks Johannes Hagivang, abivallavanemateks R. Mikson ja Fr. Kabun, Võru vallas uueks abivallavanemaks P. Tau.

Elu 11.04.1934

Kasaritsa noortelt rahvamajale 80 krooni

Kasaritsa haridusseltsi noorteosakond pidas oma aastakoosoleku, kus otsustati toetada Kirepi rahvamaja remonti 80 krooniga. Oma seltsi tarvis otsustati ehitada uus näitelava põrand, mille tarvis annetasid laudu kümme osakonna liiget. Lauad lubas puusepp E. Kabun ilma tasuta valmis teha.

Elu 11.01.1934

Maanteedel algab elu

Suvised teesillutamise ja -parandamise tööd on Võrumaal juba käimas. Üheks suuremaks tööks, mis sel aastal tehakse, on Võru-Põlva tee sillutamine kivi-killustiku ja kunstkruusaga Väimelast kuni Põlvani. Need tööd algavad mai esimesel nädalal. Kunstkruusa valmistatakse Vastseliina asunduse põlenud lautade lammutamisel saadud kividest.

Wõru Teataja 21.04.1934

Juba külvatakse

Viimaste ilusate ilmade tõttu on Kasaritsas maa juba kuivanud ja soodus põllutegemiseks ning põldudel ongi käimas kibe töö. Mõnes kohas on algust tehtud juba varajase külviga. Kuigi talv oli suladerohke ja karta oli taliviljaoraste kahjustumist, on nad isegi paremad kui eelmisel aastal ja annavad kaunis häid saagilootusi. Ka aitab varajane kevad paljud välja loomatoidu puudusest.

Wõru Teataja 24.04.1934

97

VILBERT VESPER

6.05.1917

94

MÄRT HALLIK

27.05.1920

93

JELENA PADUR
JAAN SISKA

12.05.1921
30.05.1921

91

AINO UDRAS

10.06.1923

85

OKTREV RAUDBERG
ANNA TRUIJA
SENNI ANDRUSSE

7.05.1929
29.05.1929
10.06.1929

80

ELVI MEEMA
HEINO REIDLA
AINO POST
MATI RUUBAS

1.05.1934
9.05.1934
10.05.1934
27.05.1934

75

ALBERT TYAPUSHKIN
AINI TRAAGEL
SIIVI HIRV
HELMİ LEPASAAR
ELVI KALLAS

17.05.1939
30.05.1939
16.06.1939
22.06.1939
28.06.1939

70

VELLO MIKSON
MAIE KALLAS
VÄINO REPP
MADIS LAANE
VALDUR ORG
ARNO OJA
JÜRI KIKKAS

5.05.1944
20.05.1944
30.05.1944
15.06.1944
20.06.1944
26.06.1944
26.06.1944

65

SIRJE RÖÖBING
AGU KOOP
KÜLLI PIHO
MATI KÜLAASE
REIN SAPP
KADRI PÄHN
ALEXANDER PRISHCHEPA
LAIVI HILLET
VELLO RUNTHAL

9.05.1949
11.05.1949
14.05.1949
15.05.1949
18.05.1949
19.05.1949
1.06.1949
21.06.1949
24.06.1949

60

SIRJE UŠAKOVA
MAIRE MÄEUİBO
TEA THAL
HEINO OLESK
HEINAR SOLNA
KALEV RAUBA
TIIT HINN
JAAK LOOS
IVAR KITS
ANTONINA VÕSAKOVSKAJA
LEA SAARNITS
EINAR KAHAR
MERIKE KAHAR

2.05.1954
13.05.1954
15.05.1954
24.05.1954
31.05.1954
3.06.1954
5.06.1954
11.06.1954
13.06.1954
20.06.1954
22.06.1954
22.06.1954
26.06.1954

Palju õnne!

Manalateele
on lahkunud...

ALBERT SILVER 13.08.1935–07.03.2014
JÜRI VAGONIN 13.07.1956–16.03.2014
LEA KALLAS 30.04.1941–23.03.2014
KOIT SOOL 08.10.1941–28.03.2014
VILHELM JAASKA 07.12.1934–03.04.2014
JÜRI ANDREJEV 24.03.1947–08.04.2014
MAREK KASEORG 16.11.1975–12.04.2014
ANDREI OSSİPOV 06.01.1962–12.04.2014
PIRET LILOSON 01.12.1972–17.04.2014
ÜLO NIİLO 29.12.1929–21.04.2014
EHA KOLK 16.10.1927–27.04.2014

Sündmused Võru vallas mais-juunis 2014

Käivitud on
hajaasustuse programm

Aeg	Sündmus	Toimumiskoht	Lisainfo
9. mail kell 15	2013. aastal Võru vallas sündinud valla-kodanike ja nende vanemate pidulik vastuvõtt	Vallamaja saal	Siiri Konksi (tel 5309 1595)
9. mail kell 20	Emadepäeva peoõhtu ansambliga Parvepoisid	Puiga kooli saal	Küllil Vijard (tel 5912 8133)
22. mail kell 11	Lastekaitsepäeva tähistamine valla lasteaedade lastega	Puiga	Siiri Konksi (tel 5309 1595)
22. mail kell 18	Võru-Väimela maanteejooks		Merike Õun (tel 516 5720)
26. mail kell 14	Volikogu esimehe ja vallavanema pidulik vastuvõtt valla koolide VII–XII klasside parimatele õpilastele	VKHK saal	Siiri Konksi (tel 5309 1595)
30. mail	Valla lasteaedade vanema rühma lõpupeod: Parksepa lasteaias kell 13; Väimela lasteaias kell 14; Puiga lasteaias kell 15		
4. juunil kell 13.15	Käsitööhuviliste õppereis Põlvasse		Helgi Noormets (tel 5615 6234)
13. juunil kell 15	Parksepa KK 9. klassi lõpupidu	Parksepa kooli aula	Airi Pütsep (tel 526 5466)
17. juunil kell 14	Puiga PK 9. klassi lõpupidu	Puiga põhikool	Merike Lipp (tel 55953211)
20. juunil kell 15	Parksepa KK 12. klassi lõpupidu	Parksepa kooli aula	Airi Pütsep (tel 526 5466)
21. juunil kell 20	Parksepa jaaniõhtu	Parksepa vabaõhulava	Hugo Prants (tel 518 9662)
23. juunil kell 20	Navi küla jaaniõhtu	Navi	Tarmo Timmi

Võru maavalitsus avas aprillis hajaasustuse programmi tänavuse aasta taotlusvoor. Eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele lastega peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele maal.

Võru vallas saavad taotlusi esitada hajaasustuses asuvate majapidamiste alalised elanikud. Taotleja elukoht rahvastikuregistri alusel peab olema sama majapidamine, millele toetust taotletakse, ja registrikanne ei või olla hilisem kui 1.01.2014. Samuti peab taotleja leibkonda kuuluma taotluse esitamise hetkel vähemalt üks kuni 18aastane isik või kuni 35aastane määratud puudega isik, kelle alaline elukoht rahvastikuregistri alusel on majapidamine, millele toetust taotletakse, ja registrikanne ei või olla hilisem kui 1.01.2014. Taotlused võivad olla kaastaotlejad oma majapidamistega, kellele ei laiene kuni 18aastase ja 35aastase määratud puudega isiku leibkonda kuulamise nõue.

Programmist toetatakse järgmisi valdkondi: veesüsteemid, kanalisatsioonisüsteemid, juurdepääsuteed ja

autonoomsed elektrisüsteemid.

Toetuse maksimaalne suurus on 6500 eurot ühe majapidamise kohta. Taotleja ja kaastaotleja rahaline oma- ja kaasfinantseering abikõlblike kulude osas peab olema vähemalt 1/3 ning toetus ei saa olla suurem kui 2/3 projekti üldmaksumusest. Maksimaalse toetussumma arvutamisel võetakse arvesse ka aastatel 2008–2012 hajaasustuse veeprogrammist saadud toetus.

Taotlusi võetakse vastu Võru vallamaja (Võrumõisa tee 4a, Võru) II korrusel kabinetis 5 ja 6. Taotluste esitamise lõpptähtaeg on 9. juuni 2014. Täpsem info toetatavate tegevuste ja abikõlblike kulude kohta asub Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kodulehel www.eas.ee ja Võru valla kodulehel www.voruvall.ee.

Lisainfo: Kalmer Puusepp, Võru valla abivallavanem, tel 782 1371, 5347 0970, kalmer.puusepp@voruvall.ee või Kerli Kanger, Võru maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialist, tel 786 8322, 5309 0923, kerli.kanger@voru.maavalitsus.ee.

Kevade teine pool tuleb pigem jahe

Lumeta talv pani aluse tava- ja varasele kevade algusele. Esimesed rändlinnud saabusid veebruaril lõpudekaadil ning kasemahla kogumine algas poolest märtsist.

Lepad tolmlesid märtsi algus- ja sarapuud lõpudekaadil. Tahenenud põldudel alustati kultiveerimist ja väetiste külvil aprilli esimesel kümnepäeval.

Lisaks päikesepaistega päevade rohkusele süvendas varakevadist kuivust ja sellega kaasnevat tuleohtu söötis kuluväljadel tugev tuul.

Sageli üle +10° C tõusnud temperatuurist hoolimata löid murulapid ja niidud ro-

hetama alles jürkkuu teises pooles.

Lindude saabumine ja pesitsemise asumine kulges aprillis tavapärasel rütmis. Putukaid oli pesitsusaja alguses lendlemas vähe, mistõttu võib pesakondades vähem linnupoegi kooruda.

Lehtpuudest toomingatel ja arukaskedel oli võrdses rohekat tooni märgata künnipäevast, 14. aprillist alates.

Samas tõden, et osal sõst-rapõosastest ja lõhnaval kusalpuul on Kahlojal aasta algusest saadik kahel korral kattesoomuste alt avanenud lehepungad külma käest nä-

pistada saanud.

Püsivat suvesooja tuleb tõenäoliselt kalendrisuve alguseni oodata ja öökülmaohuga lehekuu lõpuni arvestada.

Kuna lume sulamisest sel aastal suurvett ei tekkinud, võib karta, et kõrged veed pääsevad ojades voolama suvistes sadudes.

Hoiatustest hoolimata arvan, et ka vähem kui nädalapäevad kestvate soojalainete toel saavad nii looduslikud taimekooslused kui ka külvi-kultuurid mais paraja kasvuhoo sisse.

Peedu Palm
14. aprillil 2014

Talve eripärad

- Kõigest kolm nädalat kestnud kliimaatiline talv paistis silma ka lumenappuse poolest. Püsivat lumikatet (kuni 6 cm) pidas 11. jaanuarist kuni 8. veebruarini.
- 29. oktoobrist jõuludeni oli tuuline aeg, kuhu mahtus ka neli tormipäeva puhangutega üle 18 m/sek.
- Tsüklonite üleminekul madalaimad õhurõhunäidud 15. märtsil (728 mm) ja 6. detsembril (729 mm).
- Talve päikeseküllaseim aeg oli jaanuari teine pool.
- Külmalaine suutis järved korralikult kaanetada ja põllud meetri jagu läbi külmetada. Talvikultuuridel esines külmakergitust.
- Härmatisega päevad olid 18.–26. jaanuarini, udused ilmad veebruaril esimesel poolel.
- Kuna lumi sulas varjulisteski kohtades märtsi alguses ja kevadkuu püsis päikeseline ning kuiv, muutusid söötis põllud tuleohtlikuks juba paastukuu keskel.

Elanikelt ohtlike jäätmete, romuelektronika, vanarehvide ja eterniidijäätmete kogumise ring toimub laupäeval, 17. mail.

Kella 10–10.30
Puiga külas koolimaja ees
Kella 10.45–11.30
Kose alevikus endise teedevalitsuse kontori ees
Kella 11.45–12.30
Väimela alevikus tervisekeskuse parklas
Kella 12.45–13.30
Parksepa alevikus kaupluse juures
Kella 13.45–14.15
Navi külas kaupluse juures

Üürile anda büroopind (54 m²) Võru vallamaja II korrusel (Võrumõisa tee 4a, Võru). Info tel 5347 0970 või kalmer.puusepp@voruvall.ee.

Ida-Soome ekskursioonist

Infokoosolek, kus täpsustatakse väljasõidukohad ja -ajad (8. juuli 2014), tutvustatakse programmi ja antakse soovitusi, mida kaasa võtta (ja mida koju jätta) toimub vallamaja saalis 17. juunil kell 15. On veel vabu kohti. **Reisiklubi**

PUURKAEVUMEISTRID
Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute, süvaveepumpade müük ja paigaldus.
Lisainfo 5021279 (Sven) / 5269604 (Ardo)
www.puurkaevumeistrid.ee

2013/2014. aasta talvise poolaasta ilm Võru vallas Kahlojal

KUU	OKTOOBER			NOVEMBER			DETSEMBER			JANUAR			VEEBRUAR			MÄRTS			KOKKU
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	
Keskmine õhutemperatuur, °C	+7,4			+4,2*			+1,5			-8,0			0			+3,3			
Dekaadi maksimum, °C	+14,2	+15,3	+13,8	+9,1	+9,4	+7,6	+3,9	+6,8	+6,2	+7,5	+0,5	-7,8	+3,5	+3,8	+8,7	+14,2*	+11,4	+14,1	
Dekaadi miinimum, °C	-1,8	-5,1	-6,3	+2,3	-2,5	-5,0	-9,3	-4,9	-0,2	-2,1	-22,0	-24,4	-16,9	-5,0	-4,1	-4,1	-7,9	-4,4	
Sademed, mm	38,5			74,3			49,8			29,2			29,1			19,2			240,1 mm
Lumikatte maksimumkõrgus, cm	-	-	-	-	-	2	5	6	-	-	3	4	6	2	4	-	3	-	
Maksimaalne õhurõhk, mmHg	773	769	769	760	770	764	774	766	764	765	773	781	767	758	771	770	768	772	
Minimaalne õhurõhk, mmHg	758	745	738	735	752	741	729	749	748	735	745	769	748	747	756	759	728	746	
Tuule valdav suund	SW	muutlik	S	S	S	W	muutlik	SW	S	muutlik	N	E	S	S	S	S	muutlik	NE	
Tuule maksimumkiirus, m/s	10	16	23	20	18	16	23	22	15	12	10	14	16	13	10	15	17	15	
Päikselsi päevi	3	5	3	3	3	3	1	2	3	2	4	9	3	1	5	4	7	7	68